

Sygn. akt VIII U 1309/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Graul

Protokolant: Dorota Laszczuk

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy C. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania C. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 21 czerwca 2013 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu C. B. prawo do emerytury na podstawie art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS poczynając od dnia 13 czerwca 2013r.,

II. zasądza od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1309/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 czerwca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., na podstawie przepisu art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 535, poz. 1227 ze zm.), odmówił przyznania ubezpieczonemu C. B. prawa do emerytury, bowiem nie udokumentował on 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a jedynie 15 lat, 6 miesięcy i 18 dni. Organ rentowy nie uwzględnił następujących okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników: 13 kwietnia 1964 – 17 czerwca 1971, 18 czerwca 1971 – 30 czerwca 1977, 1 lipca 1977 – 31 grudnia 1982, 1 stycznia 1983 – 31 grudnia 1990, 1 stycznia 1991 – 30 września 1998, powołując się na przepis art. 10 ustawy emerytalnej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony C. B. domagał się przyznania prawa do emerytury, w tym uwzględnienia do stażu pracy okresów niezaliczonych przez KRUS przy ustalaniu przysługującego mu prawa do renty rolniczej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony C. B.(...)

Niesporne.

Decyzją z dnia 20 lipca 1998 roku Prezes KRUS Oddział (...) w G. przyznał ubezpieczonemu C. B. od dnia 1 czerwca 1998 roku prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej. Od dnia 1 kwietnia 2010 roku renta została ubezpieczonemu przyznana na stałe.

Prezes KRUS Oddział (...) w G. uznał za udowodnione okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez C. B., tj. okresy: od 13 kwietnia 1964 roku do 17 czerwca 1971 roku, od 18 czerwca 1971 roku do 30 czerwca 1977 roku, od 1 lipca 1977 roku do 31 grudnia 1982 roku, od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1990 roku, od 1 stycznia 1991 do 30 września 1998 roku. Ww. okresy zaliczone zostały do okresów, od których zależy prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej.

Dowód: decyzje – k. 41, 2010, raport ustalenia uprawnień do świadczenia – k. 48 akt KRUS w kopercie – k. 21.

W dniu 24 kwietnia 2013 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Organ rentowy uznał, iż ubezpieczony wykazał 15 lat, 6 miesięcy i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Organ rentowy nie uwzględnił następujących okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników: od 13 kwietnia 1964 roku do 17 czerwca 1971 roku, od 18 czerwca 1971 roku do 30 czerwca 1977 roku, od 1 lipca 1977 roku do 31 grudnia 1982 roku, od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1990 roku, od 1 stycznia 1991 do 30 września 1998 roku.

Wobec powyższego, organ rentowy decyzją z dnia 21 czerwca 2013 roku odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Dowód: wniosek – k. 1 – 3 akt ZUS, karta przebiegu zatrudnienia – k. 24 akt ZUS, decyzja – k. 25 akt ZUS.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych KRUS i ZUS, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego C. B. należało uwzględnić.

Ubezpieczony domagał się ustalenia prawa do emerytury, a podstawą takiego żądania jest przepis art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Stosownie do treści przepisu art. 27 tej ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a. (ust. 1)

Wiek emerytalny dla kobiet wynosi co najmniej 60 lat. (ust. 2)

Wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie:

- 1) do dnia 31 grudnia 1947 r. wynosi co najmniej 65 lat;
- 2) od dnia 1 stycznia 1948 r. do dnia 31 marca 1948 r. wynosi co najmniej 65 lat i 1 miesiąc;
- 3) od dnia 1 kwietnia 1948 r. do dnia 30 czerwca 1948 r. wynosi co najmniej 65 lat i 2 miesiące;
- 4) od dnia 1 lipca 1948 r. do dnia 30 września 1948 r. wynosi co najmniej 65 lat i 3 miesiące;
- 5) od dnia 1 października 1948 r. do dnia 31 grudnia 1948 r. wynosi co najmniej 65 lat i 4 miesiące. (ust. 3)

Natomiast w myśl przepisu art. 28 ust. 1 ww. ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 pkt 2 (co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

Okolicznością bezsporną jest, iż ubezpieczony ukończył 65 lat i 2 miesiące w dniu 13 czerwca 2013 roku.

Okolicznością wymagającą ustalenia było, czy ubezpieczony posiada co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy, niezbędny do ustalenia prawa do emerytury, w szczególności czy do uwzględnionego przez organ rentowy okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 15 lat, 6 miesięcy i 18 dni należy doliczyć jako uzupełniający okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (art. 10 ust. 3). Oznacza to, że nie można uwzględnić tylko tych okresów, które zostały zaliczone do stażu ubezpieczeniowego, od którego zależało nabycie prawa do świadczenia.

Należy mieć na uwadze, iż zgodnie natomiast z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2009 roku Nr 167, poz. 1322 ze zm.) w zw. z art. 52 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. z 2008 roku Dz. U. Nr 50, poz. 291 ze zm.), przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków. Należy zatem uwzględnić treść art. 17 ust. 2 ustawy wypadkowej, zgodnie z którym świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują niezależnie od długości okresu

ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową.

Powyższe powoduje, że do ustalenia prawa ubezpieczonego do renty rolniczej w związku z wypadkiem nie były niezbędne uznane przez KRUS okresy pracy w gospodarstwie rolnym od 13 kwietnia 1964r. do 17 czerwca 1971r., 18 czerwca 1971r do 30 czerwca 1977r., 1 lipca 1977r. do 31 grudnia 1982r., 1 stycznia 1983r, do 31 grudnia 1990 ani nawet okres od 1 stycznia 1991r. do początku kwartału, w którym doszło do wypadku przy pracy rolniczej, bowiem prawo do renty w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej należało się ubezpieczonemu niezależnie od długości okresu ubezpieczenia.

W niniejszej sprawie, Prezes KRUS Oddział (...) w G. uznał za udowodnione okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez C. B., tj. okresy: od 13 kwietnia 1964 roku do 17 czerwca 1971 roku, od 18 czerwca 1971 roku do 30 czerwca 1977 roku, od 1 lipca 1977 roku do 31 grudnia 1982 roku, od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1990 roku, od 1 stycznia 1991 do 30 września 1998 roku i zaliczył je do okresów, udowodnionych przez ubezpieczonego, jednakże, podkreślić należy, iż ubezpieczonemu przysługuje prawo do renty rolniczej w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej. W tym przypadku zatem wystarczy pozostawanie w ubezpieczeniu np. jeden kwartał, w którym doszło do wypadku.

Z powodów powyższych nie jest uzasadnione twierdzenie pozwanego, iż wskazane wyżej okresy pracy w gospodarstwie rolnym zostały zaliczone przez KRUS do stażu, od którego zależało przyznanie mu renty w związku z wypadkiem przy pracy w gospodarstwie rolnym. Wobec powyższego istnieje możliwość zaliczenia okresów pracy w gospodarstwie rolnym do okresów uzupełniających, od których zależy obecnie przyznanie prawa do emerytury z ZUS. Powyższe uprawnienie doznaje jednakże istotnego ograniczenia.

Należy zwrócić uwagę, iż przy ustaleniu prawa do emerytury zarówno na podstawie art. 27, jak i 28 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresy składkowe i nieskładkowe uzupełniane są okresami wymienionymi w art. 10 ust.1 tej ustawy w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresu wymaganego do przyznania emerytury. W judykaturze Sądu najwyższego przyjmuje się jednolicie, że przepis art. 10 ust. 1 pozwala uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe okresami pracy w gospodarstwie rolnym do rozmiaru najbliższego (kolejnego) stażu okresów składkowych i nieskładkowych w zakresie wymaganym i koniecznym do nabycia określonych uprawnień emerytalnych. Oznacza to, że jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie przekraczają 20 lat, to możliwe jest ich uzupełnienie okresami wskazanymi w art. 10 ust. 1 ustawy jedynie w celu nabycia prawa do tzw. niepełnej emerytury na podstawie art. 28 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dopiero w przypadku gdy okresy składkowe i nieskładkowe przekraczają 20 lat, to możliwe jest ich uzupełnienie okresami z art. 10 ust 1. Do nabycia pełnych uprawnień emerytalnych (por. wyroki SN z dnia 3.12.2004r II UK 59/04, z dnia 5.09.2008r. II UK 364/07, z dnia 24.09.2009r. II UK 19/09, z dnia 11.01.2011r. I UK 246/10).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż skoro ubezpieczony wykazał 15 lat, 6 miesięcy i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych, uwzględnieniu podlega jedynie okres pracy w gospodarstwie rolnym – jako okres uzupełniający – okres 4 lat, 5 miesięcy i 12 dni jako niezbędny do uzupełnienia wymaganego do uprawnień emerytalnych okresu 20 lat. Sąd przyjął zatem jedynie okres w takim wymiarze z udowodnionych okresów pracy w gospodarstwie rolnym nie uwzględnionych przez ZUS .

Uwzględnienie okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez C. B. w wymiarze niezbędnym wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego wynosi co najmniej 20 lat, a zatem, zgodnie z cytowanym art. 28 ustawy emerytalnej, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego.

Z wyżej przytoczonych względów Sąd, w punkcie I wyroku, na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów, zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od daty ukończenia 65 lat i 2 miesięcy, stosownie do treści przepisu art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w punkcie II wyroku, na podstawie przepisów art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., § 4 ust. 1, § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Sąd uznał kwotę 60 zł za adekwatną do nakładu pracy pełnomocnika oraz wkładu pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej rozstrzygnięcia, mając na uwadze charakter sprawy.

SSO Magdalena Graul